

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus

sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä

Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaisesti säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain (703/2023) 9 §:n 2 momentin, 26 §:n 2 momentin ja 53 §:n 4 momentin nojalla:

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon välistä tiedonsaantioikeutta koskevan luovutusluvan kohdentamisesta potilastietoihin ja sosiaalihuollon asiakastietoihin sekä siitä, mitä tietoja sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöt ja muut asiakastietoja käsittelevät henkilöt työtehtävänsä ja annettavan palvelun perusteella saavat enintään käyttää ja mitkä potilasasiakirjamerkinnot ovat erityissuojattavia.

Käyttöoikeus potilastietoon terveydenhuollossa

2 §

Terveydenhuollon henkilöstön työtehtävät

Terveydenhuollon ammattihenkilöiden ja muiden potilastietoja käsittelevien henkilöiden käyttöoikeuksissa huomioon otettavat työtehtävät on jaoteltava seuraavasti:

- 1) laaja-alaiset potilaan terveyspalvelujen järjestämisen ja toteuttamisen työtehtävät, joita ovat potilaan terveydentilan, toimintakyvyn ja hoidon tarpeen arviointi, diagnostiikka, potilaan terveyspalvelujen järjestäminen sekä hoito ja kuntoutus, konsultaatio sekä terveydenhuollon todistusten ja viranomaispäätösten antaminen;
- 2) rajatut potilaan terveyspalvelujen toteuttamisen työtehtävät, joita ovat potilaan terveydentilaan tai terveysongelmaan liittyvät hoito-, kuntoutus- ja tutkimustehtävät tai muut potilaalle laaditun suunnitelman mukaiset toimenpiteet;
- 3) terveyspalvelujen toteuttamisen tuen työtehtävät;
- 4) lääkkeiden käytön arviointiin, toimittamiseen ja käytön opastukseen liittyvät työtehtävät; sekä
- 5) potilashallinnon tehtävät.

3 §

Terveydenhuollon palvelut

Terveydenhuollon ammattihenkilöiden ja muiden potilastietoja käsittelevien henkilöiden käyttöoikeuksissa huomioon otettavat palvelut on ryhmiteltävä seuraavasti:

- 1) terveydenhuollon vastaanottopalvelu;
- 2) sairaalapalvelut;
- 3) työterveyshuollon palvelut;

- 4) suun terveydenhuollon palvelut;
- 5) kotisairaanhoido;
- 6) mielenterveys- ja päihdepalvelut;
- 7) ensihoito- ja päivystyspalvelut;
- 8) neuvolapalvelut;
- 9) opiskeluhoollon palvelut;
- 10) kuntoutuspalvelut;
- 11) tutkimus- ja toimenpidepalvelut;
- 12) seulonta- ja rokotuspalvelut;
- 13) toiminnan tukipalvelut; sekä
- 14) sairaalan apteekkipalvelut.

4 §

Käyttöoikeus potilastietoihin laaja-alaisessa terveyspalvelun järjestämisen ja toteuttamisen työtehtävässä

Laaja-alaisessa terveyspalvelun järjestämisen ja toteuttamisen työtehtävässä ja 3 §:n 1-11 kohdan tarkoittamissa palveluissa ammattihenkilöillä ja muilla asiakastietoja käsittelevillä henkilöillä on käyttöoikeus kaikkiin välttämättömiin potilastietoihin.

5 §

Käyttöoikeus potilastietoihin rajatuissa terveyspalvelun toteuttamisen työtehtävässä

Rajatussa terveyspalvelun toteuttamisen työtehtävässä ja 3 §:n 1-9 kohdan tarkoittamissa palveluissa ammattihenkilöillä ja muilla asiakastietoja käsittelevillä henkilöillä on käyttöoikeus seuraaviin tietoihin:

- 1) potilaan perustiedot;
- 2) omaa tehtävää koskevat pyynnöt ja läheteet sekä palvelua koskevat tilaukset tai vastaavat;
- 3) terveys- ja hoitosuunnitelma ja ammattiryhmää, erikoisalaa tai antamaansa palvelua koskevat hoito- ja kuntoutussuunnitelmat;
- 4) omaa ammattiryhmää, erikoisalaa tai palvelua koskevat ajanvaraus- ja käyntitiedot;
- 5) omaa ammattiryhmää, erikoisalaa tai palvelua koskevat potilastiedot; sekä
- 6) potilasyhteenveto sisältäen keskeiset terveystiedot (diagnoosit, riskitiedot, lääkitys, kuvantaminen, laboratoriotulokset, toimenpiteet, rokotukset, mittaukset, toimintakyky).

Rajatussa terveyspalvelun toteuttamisen työtehtävässä ja 3 §:n 10 kohdan tarkoittamissa kuntoutuspalveluissa ammattihenkilöillä ja muilla asiakastietoja käsittelevillä henkilöillä on käyttöoikeus seuraaviin tietoihin:

- 1) potilaan perustiedot;
- 2) omaa tehtävää koskevat pyynnöt, läheteet sekä palvelua koskevat tilaukset tai vastaavat;
- 3) terveys- ja hoitosuunnitelma ja ammattiryhmää, erikoisalaa tai antamaansa palvelua koskevat hoito- ja kuntoutussuunnitelmat;
- 4) omaa ammattiryhmää, erikoisalaa tai palvelua koskevat ajanvaraus- ja käyntitiedot;
- 5) omaa ammattiryhmää, erikoisalaa tai palvelua koskevat potilastiedot; sekä
- 6) potilasyhteenveto sisältäen keskeiset terveystiedot (diagnoosit, riskitiedot, lääkitys, kuvantaminen, laboratoriotulokset, toimenpiteet, rokotukset, mittaukset, toimintakyky).

Rajatussa terveyspalvelun toteuttamisen työtehtävässä ja 3 §:n 11 kohdan tarkoittamissa tutkimus- ja toimenpidepalveluissa ammattihenkilöillä ja muilla asiakastietoja käsittelevillä henkilöillä on käyttöoikeus seuraaviin tietoihin:

- 1) potilaan perustiedot;

- 2) omaa tehtävää koskevat pyynnöt ja lähetteet sekä palvelua koskevat tilaukset tai vastaavat;
- 3) terveys- ja hoitosuunnitelma sekä antamaansa palvelua koskevat hoito- ja kuntoutussuunnitelmat;
- 4) kyseistä palvelua koskevat ajanvaraus- ja käyntitiedot; sekä
- 5) riskitiedot.

Rajatussa terveyspalvelun toteuttamisen työtehtävässä ja 3 §:n 12 kohdan tarkoittamissa seulonta- ja rokotuspalveluissa ammattihenkilöillä ja muilla asiakastietoja käsittelevillä henkilöillä on käyttöoikeus seuraaviin tietoihin:

- 1) potilaan perustiedot;
- 2) omaa tehtävää koskevat ajanvarauksetiedot, pyynnöt, lähetteet, palvelua koskevat tilaukset tai vastaavat;
- 3) seulontapalveluissa kyseiseen seulontaan liittyvät tiedot; sekä
- 4) rokotuspalveluissa riskitiedot, diagnoosit sekä aiemmat rokotukset.

6 §

Käyttöoikeus potilastietoihin terveyspalvelujen toteuttamisen tuen työtehtävässä

Terveyspalvelujen toteuttamisen tuen työtehtävässä ja kaikissa 3 §:n tarkoittamissa palveluissa ammattihenkilöillä ja muilla asiakastietoja käsittelevillä henkilöillä on käyttöoikeus seuraaviin tietoihin:

- 1) potilaan perustiedot; sekä
- 2) omaa tehtävää koskevat ajanvarauksetiedot, pyynnöt, lähetteet sekä palvelua koskevat tilaukset tai vastaavat.

7 §

Käyttöoikeus potilastietoihin lääkkeiden käytön arviointiin, toimittamiseen ja käytön opastukseen liittyvissä työtehtävässä

Lääkkeiden käytön arviointiin ja käytön opastukseen liittyvissä työtehtävissä ja tämän asetuksen 3 §:n 1 ja 2 kohdan, 5-7 kohdan ja 14 kohdan tarkoittamissa palveluissa ammattihenkilöillä ja muilla asiakastietoja käsittelevillä henkilöillä on käyttöoikeus seuraaviin tietoihin:

- 1) potilaan perustiedot; sekä
- 2) potilasyhteenveto sisältäen keskeiset terveystiedot (diagnoosit, riskitiedot, lääkitys, kuvantaminen, laboratoriotulokset, toimenpiteet, rokotukset, mittaukset, toimintakyky).

Lääkkeiden käytön toimittamiseen liittyvistä työtehtävistä ja tämän asetuksen 3 §:n 14 kohdan tarkoittamassa sairaalan apteekkipalvelussa ammattihenkilöillä ja muilla asiakastietoja käsittelevillä henkilöillä on käyttöoikeus seuraaviin tietoihin:

- 1) potilaan perustiedot; sekä
- 2) lääkitystiedot.

8 §

Käyttöoikeus potilastietoihin potilashallinnon tehtävässä

Potilashallinnon tehtävässä kaikissa tämän asetuksen 3 §:n mukaisissa palveluissa ammattihenkilöillä ja muilla asiakastietoja käsittelevillä henkilöillä on käyttöoikeus seuraaviin tietoihin:

- 1) potilaan perustiedot, hoitotahto ja elinluovutustahto;
- 2) palvelunantajan omat ajanvaraus- ja käyntitiedot;

- 3) palvelunantajan omat pyynnöt, lähetteet, palvelua koskevat tilaukset ja vastaavat;
- 4) laskutukseen liittyvissä tehtävissä laskutusperusteena käytettävät palvelunantajan omat potilastiedot; sekä
- 5) muissa potilashallinnon tehtävissä tehtävän edellyttämät palvelunantajan omat potilastiedot.

Käyttöoikeus sosiaalihuollon asiakastietoon sosiaalihuollossa

9 §

Sosiaalihuollon henkilöstön työtehtävät

Sosiaalihuollon ammattihenkilöiden ja muiden sosiaalihuollon asiakastietoja käsittelevien henkilöiden käyttöoikeuksissa huomioon otettavat työtehtävät on julkisessa sosiaalihuollossa jaoteltava seuraavasti:

- 1) laajan asiakasvastuun työtehtävät;
- 2) sosiaalipalvelun järjestäminen;
- 3) lastenvalvojan tehtävät;
- 4) sosiaalipalvelun toteutus; sekä
- 5) sosiaalihuollon hallinnolliset tehtävät.

Yksityisessä sosiaalihuollossa työtehtävät on jaoteltava seuraavasti:

- 1) laajan asiakasvastuun työtehtävät;
- 2) sosiaalipalvelun toteutus; sekä
- 3) sosiaalihuollon hallinnolliset tehtävät.

10 §

Sosiaalihuollon palvelutehtävät ja niissä annettavat palvelut

Käyttöoikeuksien määrittelyssä sosiaalihuollon asiakastietoihin on huomioitava palvelutehtävät ja niissä annettavat sosiaalipalvelut, joista säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 14 §:ssä.

Lisäksi on huomioitava eri palvelutehtäviin sisältyvät toiminnan tukipalvelut.

11 §

Käyttöoikeus sosiaalihuollon asiakastietoihin laajan asiakasvastuun tehtävässä julkisessa sosiaalihuollossa

Laajan asiakasvastuun työtehtävissä sosiaalipäivystyksessä, palvelutarpeen arvioinnissa, asiakkuuden suunnittelussa ja omatyöntekijän tehtävässä on käyttöoikeus asiakkuusasiakirjaan sekä kaikkiin palvelutehtäviin kuuluviin asiakastietoihin lukuun ottamatta perheasioiden sovittelun toteutuksen asiakastiedot, turvakotipalvelun toteutuksen asiakastiedot, merkinnät terapeuttisesta työskentelystä ja merkinnät asiakkaalle tehdystä tutkimuksesta. Lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän sekä lastensuojelun johtavan viranhaltijan tehtävissä on käyttöoikeus asiakkuusasiakirjaan sekä kaikkiin palvelutehtäviin kuuluviin asiakastietoihin lukuun ottamatta perheasioiden sovittelun toteutuksen asiakastiedot, merkinnät terapeuttisesta työskentelystä ja merkinnät asiakkaalle tehdystä tutkimuksesta.

12 §

Käyttöoikeus sosiaalihuollon asiakastietoihin sosiaalipalvelun järjestämisen tehtävässä

Julkisessa sosiaalihuollossa ammattihenkilöllä, jonka työtehtäviin sisältyy sosiaalipalvelujen järjestäminen asiakkaalle, on käyttöoikeus asiakkuusasiakirjaan sekä lapsiperheiden, työikäisten ja iäkkäiden palvelujen asiakastietoihin.

Vammaispalvelujen palvelutehtävässä ammattihenkilöllä on lisäksi käyttöoikeus vammaispalvelun asiakastietoihin. Lastensuojelun palvelutehtävässä on lisäksi käyttöoikeus lastensuojelun asiakastietoihin. Päihde- ja riippuvuustyön erityisten palveluiden palvelutehtävässä on lisäksi käyttöoikeus päihde- ja riippuvuustyön erityisten palveluiden palvelutehtävän asiakastietoihin.

Käyttöoikeutta ei sosiaalipalvelun järjestämisen työtehtävissä kuitenkaan ole turvakotipalvelun toteutuksen asiakastietoihin, merkintöihin terapeutisesta työskentelystä eikä merkintöihin asiakkaalle tehdystä tutkimuksesta.

13 §

Käyttöoikeus sosiaalihuollon asiakastietoihin lastenvalvojan tehtävässä

Lastenvalvojan tehtävissä on käyttöoikeus asiakkuusasiakirjaan sekä perheoikeudellisten palvelujen, lapsiperheiden palvelujen ja työikäisten palvelujen asiakastietoihin. Käyttöoikeutta ei kuitenkaan ole perheasioiden sovittelun ja turvakotipalvelun toteutuksessa syntyviin asiakastietoihin, merkintöihin terapeutisesta työskentelystä eikä merkintöihin asiakkaalle tehdystä tutkimuksesta.

Jos lastenvalvojan tehtävään sisältyy lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetussa laissa (361/1983) tarkoitettujen selvitysten laatiminen tai sosiaalihuoltolain (1301/2014) 27 §:ssä tarkoitettujen valvottujen ja tuettujen tapaamisten sekä valvottujen vaihtojen järjestäminen, on käyttöoikeus lisäksi lastensuojelun asiakastietoihin.

14 §

Käyttöoikeus sosiaalihuollon asiakastietoihin sosiaalipalvelun toteutuksen tehtävässä julkisessa sosiaalihuollossa

Julkisessa sosiaalihuollossa sosiaalipalvelun toteutuksen työtehtävissä on käyttöoikeus asiakkuusasiakirjaan, annettavan sosiaalipalvelun järjestämisessä ja toteutuksessa syntyviin asiakastietoihin sekä kyseistä palvelua koskeviin päätöksiin sekä asiakassuunnitelmiin ja palvelutarpeen arvioihin siinä palvelutehtävässä tai palvelutehtävissä, joihin työtehtävät kohdistuvat.

Omaishoidon tuen, toimeentulotukipalvelun, asiakkaan raha-asioiden hoitamisen, sosiaalisen luototuksen ja turvakotipalvelun toteutuksessa on 1 momentissa säädetyn lisäksi käyttöoikeus toteutettavaa sosiaalipalvelua koskeviin asiakastietoihin kaikissa palvelutehtävissä.

Adoptionevonnan toteutuksessa on 1 momentissa säädetyn lisäksi käyttöoikeus lapsiperheiden palvelujen, lastensuojelun ja työikäisten palvelujen asiakastietoihin, lukuun ottamatta niissä laadittuja merkintöjä terapeutisesta työskentelystä ja asiakkaalle tehdystä tutkimuksesta sekä turvakotipalvelun toteutuksessa syntyviä asiakastietoja.

Perheasioiden sovittelun toteutuksessa on käyttöoikeus kuitenkin ainoastaan perheasioiden sovittelun asiakastietoihin.

15 §

Käyttöoikeus sosiaalihuollon asiakastietoihin yksityisen sosiaalihuollon työtehtävissä

Yksityisessä sosiaalihuollossa laajan asiakasvastuun asiakkuuden suunnittelun tehtävissä on käyttöoikeus oman rekisterinsä asiakkuusasiakirjaan, sopimusasiakirjaan ja asiakassuunnitelmaan sekä niitä sosiaalipalveluja koskeviin asiakastietoihin, joita palveluntuottaja tarjoaa.

Yksityisessä sosiaalihuollossa sosiaalipalvelujen toteutuksen työtehtävissä on käyttöoikeus oman rekisterinsä asiakkuusasiakirjaan, sopimusasiakirjaan ja asiakassuunnitelmaan sekä antamaansa sosiaalipalvelua koskeviin asiakastietoihin.

16 §

Käyttöoikeus sosiaalihuollon asiakastietoihin sosiaalihuollon hallinnollisissa tehtävissä

Sosiaalihuollon hallinnollisissa tehtävissä kaikissa palvelutehtävissä on käyttöoikeus välttämättömiin asiakastietoihin lukuun ottamatta perheasioiden sovittelun ja turvakotipalvelun toteutuksen asiakastiedot sekä asiakirjat koskien merkintöjä terapeuttisesta työskentelystä ja asiakkaalle tehdystä tutkimuksesta.

Käyttöoikeus sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisessä palvelussa

17 §

Terveydenhuollon henkilöstön käyttöoikeus sosiaalihuollon asiakastietoihin sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisessä palvelussa

Kun toimipisteessä toteutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistä palvelua sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021, jäljempänä järjestämislaki) 10 §:ssä, sosiaalihuoltolain (1301/2014) 2 a §:ssä ja terveydenhuoltolain (1326/2010) 8 a §:ssä tarkoitetulla tavalla, on terveydenhuollon henkilöstöllä oikeus annettavaa palvelua koskeviin toteuttamissuunnitelmiin ja palvelun toteutuksessa kirjattaviin kyseistä palvelua koskeviin sosiaalihuollon asiakastietoihin. Erityishuollon toimintayksikön palvelussa on lisäksi oikeus tahdosta riippumattomasti erityishuoltoa ja siihen sisältyviä rajoitustoimenpiteitä koskeviin päätöksiin.

Toteutettaessa sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisenä palveluna sosiaalihuoltolain 19 a §:ssä tarkoitettua kotihoitoa, 21 c §:ssä tarkoitettua ympärivuorokautista palveluasumista tai 22 §:ssä tarkoitettua laitospalvelua taikka kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977, jäljempänä erityishuoltolaki) 9 §:ssä tarkoitetun erityishuollon toimintayksikön palvelua, on laaja-alaisessa terveystalouden järjestämisen ja toteuttamisen tehtävässä oikeus lisäksi asiakkuusasiakirjaan, palvelutehtävää koskeviin palvelutarpeen arvioihin ja asiakassuunnitelmiin sekä toimintakykyä koskeviin merkintöihin ja arvioihin.

Toteutettaessa sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisenä palveluna sosiaalihuoltolain 29 §:ssä tarkoitettua sosiaalipäivystystä ja terveydenhuoltolain 50 b §:ssä tarkoitettua kriisipäivystystä taikka sosiaalihuoltolain 36 ja 37 §:n ja ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystaloudesta annetun lain (980/2012, jäljempänä vanhuspalvelulaki) 15 §:ssä tarkoitettua mukaista palvelutarpeiden selvittämistä ja terveydenhuoltolain 51 §:n mukaista hoidon tarpeen arviointia, on laaja-alaisessa terveystalouden järjestämisen ja toteuttamisen tehtävässä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tietojen lisäksi oikeus kaikkia palvelutehtäviä koskeviin palvelutarpeen arvioihin ja asiakassuunnitelmiin sekä toimintakykyä koskeviin merkintöihin ja arvioihin.

18 §

Sosiaalihuollon henkilöstön käyttöoikeus potilastietoihin sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisessä palvelussa

Kun toimipisteessä toteutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistä palvelua järjestämislain 10 §:ssä, sosiaalihuoltolain 2 a §:ssä ja terveydenhuoltolain 8 a §:ssä tarkoitettulla tavalla, on sosiaalihuollon henkilöstöllä oikeus kyseisessä toimipisteessä kirjattaviin potilastietoihin. Eri-tyishuoltoissa tarkoitetuissa erityishuollon palvelussa sekä työtoiminnassa ja päivätoiminnassa on 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tietojen lisäksi oikeus kyseistä palvelua koskeviin tahdosta riippumattoman hoidon päätöksiin ja rajoitustoimenpiteitä koskeviin päätöksiin.

Toteutettaessa sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisenä palveluna sosiaalihuoltolain 29 §:ssä tarkoitettua sosiaalipäivystystä ja terveydenhuoltolain 50 b §:ssä tarkoitettua kriisipäivystystä taikka sosiaalihuoltolain 36 ja 37 §:n ja vanhuspalvelulain 15 §:ssä tarkoitettua palveluntarpeiden selvittämistä ja terveydenhuoltolain 51 §:ssä tarkoitettua hoidon tarpeen arviointia, sosiaalihuoltolain 19 a §:ssä tarkoitettua kotihoitoa, 21 c §:ssä tarkoitettua ympärivuorokautista palveluasumista tai 22 §:ssä tarkoitettua laitospalvelua taikka erityishuoltolain 9 §:ssä tarkoitettua erityishuollon toimintayksikön palvelua, on sosiaalihuollon laajan asiakasvastuun, sosiaalipalvelun järjestämisen ja sosiaalipalvelun toteutuksen työtehtävissä lisäksi oikeus:

- 1) palvelutapahtumien ajankohtia ja palveluyksiköitä koskeviin tietoihin sekä ajanvaraus-tietoihin;
- 2) diagnoosi-, riski-, lääkitys-, rokotus- ja toimintakykytietoihin;
- 3) hoitosuunnitelmiin; sekä
- 4) hoitojaksojen loppuarvioihin.

Luovutuslupa ja käyttöoikeus sosiaali- ja terveydenhuollon välillä luovutettuihin tietoihin

19 §

Sosiaali- ja terveydenhuollon välisen luovutusluvan kohdentaminen

Potilastietoja koskevan luovutusluvan voi kohdentaa

- 1) potilasyhteenvetoon tai sen sisältämiin keskeisiin terveystietoihin (diagnoosit, riskitiedot, lääkitys, kuvantaminen, laboratoriotulokset, toimenpiteet, rokotukset, mittaukset, toimintakyky):
- 2) palvelutapahtumien ajankohtia ja palveluyksiköitä koskeviin tietoihin sekä ajanvaraus-tietoihin;
- 3) terveys- ja hoitosuunnitelmaan; sekä
- 4) muihin potilaskertomusteksteihin silloin, kun luovutuslupa on annettu kohtien 1-3 mukai-siin tietoihin.

Sosiaalihuollon asiakastietoja koskevan luovutusluvan voi kohdentaa sosiaalihuollon asiakkuusasiakirjaan sekä lapsiperheiden, työikäisten, iäkkäiden, lastensuojelun, vammaispalvelujen sekä päihde- ja riippuvuustyön erityisten palveluiden palvelutehtävissä palvelutehtäväkohtai-sesti

- 1) palvelutarpeen arvioihin;

- 2) toimintakykyä koskeviin arvioihin ja merkintöihin;
- 3) palvelutehtävän palvelupäätöksiin;
- 4) palvelutehtävän asiakassuunnitelmiin;
- 5) palvelutehtävän toteuttamissuunnitelmiin;
- 6) palvelutehtävän asiakaskertomusmerkintöihin asiakkaan arjesta; sekä
- 7) palvelutehtävän asiakaskertomusmerkintöihin neuvottelusta.

Sosiaalihuollon asiakastietoja koskeva luovutuslupa ei koske turvakotipalvelun tai perheasioiden sovittelun toteutuksessa kirjattavia sosiaalihuollon asiakastietoja.

Luovutusluvan voi kohdentaa koskemaan henkilön valitsemalla aikavälillä laadittuja tai laadittavia asiakasasiakirjoja.

Luovutusluvan voi kohdentaa koskemaan luovutuksia hyvinvointialueille, valtion sosiaali- tai terveydenhuollon palvelunantajalle, valtakunnallisiin tietojärjestelmäpalveluihin pääliittyjänä liittyneelle yksityiselle palvelunantajalle ja terveydenhuollossa työterveyshuollon palvelunantajalle.

20 §

Käyttöoikeus sosiaalihuollon asiakastietoihin terveydenhuollon työtehtävissä

Laaja-alaisessa terveystalouden järjestämisen ja toteuttamisen tehtävässä 3 §:n 1-10 kohdan mukaisissa palveluissa on oikeus kaikkiin luovutusluvan perusteella luovutettuihin sosiaalihuollon asiakastietoihin.

Kun kyse on tilanteesta, jossa asiakas ei asiakastietolain 53 §:n 5 momentin mukaisesti ole kykenevä päättämään luovutusluvan antamisesta, on laaja-alaisessa terveystalouden järjestämisen ja toteuttamisen tehtävässä 3 §:n 1-2 ja 4-7 kohdan mukaisissa palveluissa oikeus

- 1) asiakkuusasiakirjaan; sekä
- 2) työikäisten, iäkkäiden, vammaispalvelun ja päihde- ja riippuvuustyön erityisten palvelujen palvelutehtävissä kirjattuihin palvelutarpeen arvioihin, toimintakykyarvioihin ja merkintöihin toimintakyvystä sekä kotihoidon asiakaskertomusmerkintöihin asiakkaan arjesta.

21 §

Käyttöoikeus potilastietoihin sosiaalihuollon työtehtävissä

Kun kyse on asiakastietolain 53 §:n 2 momentin mukaisen luovutusluvan perusteella sosiaalihuoltoon luovutetuista potilastiedoista, on sosiaalipalvelun toteutuksen tehtävissä tuetun asumisen ja palveluasumisen, kasvatus- ja perheneuvonnan, omaishoidon tuen, laitospalvelun, lastensuojelun perhekuntoutuksen, sosiaalisen kuntoutuksen ja ammatillisen perhehoidon palveluissa käyttöoikeus palvelutapahtumien ajankohtia ja palveluyksiköitä koskeviin tietoihin, ajanvaraustietoihin sekä keskeisiin terveystietoihin: diagnoosit, riskitiedot, toimintakykytiedot, lääkitystiedot ja rokotukset. Vammaispalvelun päivätoiminnassa on oikeus lääkitys- ja riskitietoihin. Laajan asiakasvastuun ja palvelun järjestämisen tehtävässä on lisäksi oikeus terveys- ja hoitosuunnitelmaan ja antamansa palvelun kannalta välttämättömiin potilastietoihin.

Kun kyse on tilanteesta, jossa asiakas ei asiakastietolain 53 §:n 5 momentin mukaisesti ole kykenevä päättämään luovutusluvan antamisesta, on sosiaalipalvelun toteutuksen tehtävässä tuetun asumisen ja palveluasumisen, laitospalvelun ja ammatillisen perhehoidon palveluissa käyttöoikeus ajanvaraustietoihin sekä diagnoosi-, riski-, toimintakyky-, rokotus- ja lääkitystietoihin. Vammaispalvelun päivätoiminnassa on oikeus lääkitys- ja riskitietoihin. Laajan asiakasvastuun ja palvelun järjestämisen tehtävissä on lisäksi käyttöoikeus

- 1) palvelutapahtumien ajankohtia ja palveluyksiköitä koskeviin tietoihin;

- 2) terveys- ja hoitosuunnitelmaan ja hoitosuunnitelmiin; sekä
- 3) hoitajaksojen loppuarvioihin.

Käyttöoikeudet asiakastietoon sosiaali- ja terveydenhuollon muissa tehtävissä

22 §

Sosiaali- ja terveydenhuollon muut työtehtävät

Sosiaali- ja terveydenhuollossa muiden asiakastietoja käsittelevien henkilöiden käyttöoikeuksissa muut huomioon otettavat työtehtävät on jaoteltava seuraavasti:

- 1) sosiaali- ja terveydenhuoltoalojen opiskelijat;
- 2) ICT-tekniikan henkilöstön ja sovellustuen työtehtävät;
- 3) arkistotoimen ja asiakirjahallinnon tehtävät; sekä
- 4) muistutusten ja kanteluiden käsittelyyn, laadunvalvontaan ja asiakaspalautteen käsittelyyn liittyvät työtehtävät.

23 §

Sosiaali- ja terveydenhuoltoalojen opiskelijoiden käyttöoikeudet

Sosiaali- ja terveydenhuoltoalojen opiskelijoille voidaan harjoittelujakson ajaksi antaa työtehtävää ja toteutettavaa palvelua vastaavat käyttöoikeudet heidän toimiessaan sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilön ohjauksessa.

24 §

Käyttöoikeus ICT-tekniikan henkilöstön työtehtävissä

ICT-tekniikan henkilöstön työtehtävissä ja 3 §:n 13 kohdan ja 10 §:n 2 momentin mukaisissa toiminnan tukipalveluissa asiakastietoja käsittelevillä henkilöillä on käyttöoikeus palvelunantajan oman asiakas- ja potilasrekisterin välttämättömiin tietoihin sekä palvelunantajan tietojärjestelmissä käsiteltäviin muihin välttämättömiin tietoihin.

25 §

Käyttöoikeus arkistotoimen ja asiakirjahallinnon työtehtävissä

Arkistotoimen ja asiakirjahallinnon työtehtävissä ja 3 §:n 13 kohdan ja 10 §:n 2 momentin mukaisissa toiminnan tukipalveluissa asiakastietoja käsittelevillä henkilöillä on käyttöoikeus palvelunantajan oman asiakas- ja potilasrekisterin välttämättömiin tietoihin.

26 §

Käyttöoikeus muistutusten ja kanteluiden käsittelyyn, laadunvalvontaan ja asiakaspalautteen käsittelyyn liittyvissä työtehtävissä

Muistutusten ja kanteluiden käsittelyyn, laadunvalvontaan ja asiakaspalautteen käsittelyyn liittyvissä työtehtävissä kaikissa tämän asetuksen 3 §:n mukaisissa palveluissa ja kaikissa sosiaalipalveluissa ammattihenkilöillä ja muilla asiakastietoja käsittelevillä henkilöillä on käyttöoikeus palvelunantajan oman asiakas- ja potilasrekisterin välttämättömiin tietoihin.

Potilastietojen erityissuojaus

27 §

Erityissuojattavat potilastiedot

Erityissuojattavia potilastietoja ovat asiakastietolain 26 §:ssä säädettyjen perinnöllisyyslääketieteen ja psykiatrian potilasasiakirjamerkintöjen lisäksi seksuaaliterapian, psykologiapalvelun ja mielenterveys- ja päihdepalvelun potilasasiakirjamerkinnät.

Voimaantulo

28 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2024. Asetuksen 19 §:n mukaisella tavalla kohdennettava luovutuslupa tulee ottaa käyttöön viimeistään silloin, kun sosiaali- ja terveydenhuollon välinen tiedonsaantioikeus toteutetaan valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen avulla. Asetuksen 26 §:n mukainen erityissuojaus on toteutettava viimeistään 1 päivänä lokakuuta 2026. Asetuksen 18 ja 21 §:n mukaista sosiaalihuollon henkilöstön käyttöoikeutta reseptikeskukseen tallennettuihin lääkemääräystietoihin sovelletaan 1 päivästä lokakuuta 2027 lähtien.

Tämä asetus tulee voimaan _____ päivänä ..kuuta 2024.

Helsingissä x.x.20xx

Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso

Erityisasiantuntija Anna Sandberg